

Ábrahámné Tallér Erzsébet, óvoda- és drámapedagógus

Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Kiskunhalas

Játékra, beszédfejlesztésre készítő

Dr. H. Tóth István: Szóra készítő

Háttérismeretek, fejlesztési lehetőségek óvodáskorúak beszéd- és kiejtésgejlesztéséhez. (Flaccus Kiadó, Budapest, 2016., 160 lap)

„A magyar nyelv olyan, mint egy hangszer: aki játszani akar rajta, annak minden áldott nap gyakorolnia kell.” (Lénárd Sándor)

Friss szemléletű, a maga nemében újszerű szemelvénygyűjteményt tart az olvasó a kezében.

Nagy megtiszteltetés **dr. H. Tóth István**, alkalmazott nyelvész, külföldi és hazai főiskolák, egyetemek kiváló kvalitású szaktekintélyének, elsősorban óvodapedagógusoknak, tanítóknak szánt könyvét az elsők között olvasni és méltatni.

Bár sokféle segédanyag áll az igényes, kutakodni vágyó pedagógus rendelkezésére, azonban a kiadványok minősége nem mindig megfelelő. Ez a kézikönyv egy olyan nyelvész, az óvó-és tanítóképzésben elismert főiskolai, egyetemi docens munkája, aki az olvasáspedagógia kutatója, maga is ízig-vérig pedagógus.

Már a könyv borítója is sejteti az író igényességét, játékosságát, a színek üzenetével sugárzó melegség átható biztonságát. Ezzel a biztonsággal fogja meg az óvónő kezét és indítja el az elméleti ismeretek felelevenítése után a színek, rajzok szegélyezte gyakorlatias, játékkal körülvett tevékenykedéshez. Szemet gyönyörködtető, de az eligazodást is segítő az a szándék, ahogyan a fejlécek színekkel fejezik ki a különböző tevékenységcsoportokat.

A szürkeszín, talán semlegességével, de semmiképpen sem hétköznapiságával azt az **elméleti pillérét** adja a könyvnek, amely a felelevenítés, vagy esetleg az ismeretek mélyítésével, de semmi esetre sem a kioktatás szándékával segíti a pedagógust az anyanyelvi kalandtúrán.

A piros az élet, ebben az esetben a **légzéstechnika** fejezet színe. Kiejtéskultúránk alapja a helyes légzés. Ezt nagyon játékosan, sok szebbnél szebb népi mondókával, de szépirodalmi művek ajánlásával segíti a szerző. Megtalálhatunk itt minden óvodás életkori sajátosságához, ismeretéhez mért gyakorló feladatot. Az élénk varázsolt bőség kosarából aztán kedvünkre, - de óvodai csoportunk sajátosságaihoz igazodva – mi magunk szemezgethetünk, s válhatunk a ránk bízott apróságok egyedi varázspálcájává.

Az **artikuláció** tevékenységcsoport színe a sötétkékre esett. A végtelenség színe, a végtelen sok ötletet, nyelvi leleményt jelenti, a különböző motiváló, szókincsbővítő játékok nagy számát. Lubickolhatunk a változatos, tanácsokkal segítő játékok halmában.

A **beszédrítmus** fejezet színe a zöld. A megújulás, az élet színe ebben az esetben jelentheti a nyelvünk megújulását, fényét a helyes beszédrítmus nyomán. Ezt hivatott segíteni a sokféle ritmikus mondóka, amely az óvodáskorú gyermekekhez életkori sajátosságaik miatt nagyon közel áll, jól gyakorolható, akár időkitöltés, akár a személyiség jobb megismerésére irányuló tevékenységek során.

Barna, a föld színe jelöli az **időtartam** gyakorlatok tevékenységeit. Fontos, hogy a gyermekek anyanyelvi kiejtés-gondozásában a hasonló szavak, kifejezések jelentés megkülönböztető érzékeltetése megtörténjen. Ezt a feladatot segíti a fejezetben összegyűjtött számtalan szópár, közmondás, nyelvi furfangra épülő találós kérdés. Pósa Lajos e fejezetben kiválasztott versei igényességükkel nemcsak a felnőttek, de a gyermekek ízlését is formálják.

A vidámság ciklámen színében fedezhetjük fel a **hangsúly** gyakorlatok sokaságát. Hangsúlyozza a fejezet, hogy a pedagógus helyes, normakövető, mintaadó beszéde elengedhetetlen. Hogy még tudatosabban végezzük példamutató beszéd- és kiejtés-gondozásunkat, e fejezet ismét elkényeztet Petőfi Sándor, József Attila, Radnóti Miklós rímekbe szedett gondolataival.

A világoskék, a nyári ég színét választotta a kiadó a **hanglejtés** fejezet jelöléseként. Kiváló, jól szemléltető a fejezetet indító táblázat, amely feleleveníti és összefoglalja a pedagógus ismereteit a magyar hanglejtés alapformáiról. Rendkívül hasznos a példatár, amely az óvónő, a tanító kérdéskultúrájának igényességét emeli.

Az egyensúly, értelem színét, a lilát kapta a **beszéd folyamat váltással** kapcsolatos fejezet. Öröm volt gyakorló óvónőként látni, hogy sok már eddig is használt nyelvi játék új értelmet kap, így frissítve a pedagógus módszertani tárházát (hét napjai gyorsabban, lassabb tempóban, találós kérdések mélyebben, lassabban, halkán).

Az utolsó fejezet a szeretet, boldogság színe a narancs, amely a **beszédszünet fontosságáról**, a játékos gyakorlás lehetőségeiről tájékoztatja az olvasót. Leleményes, ahogyan a szerző mozgásos játékok beemelésével is példát kínál a pedagógusnak arra, hogy bátran gondolkodjon a nyelv-művelés és a mozgás összekapcsolásában, hiszen ezzel hozzuk az óvodáshoz még közelebb a beszéd-művelés, kiejtés-gondozás nemes feladatát.

Köszönöm pedagógustársaim nevében **dr. H. Tóth Istvánnak** ezt a gyermekrajzokkal: csomádi, jászszentlászlói, kecskeméti óvodások lelkes munkáival gyönyörűen illusztrált, a gyakorlatban hatékonyan használható, világosan tagolt, esztétikus kézikönyvet. Hiszem, hogy a könyv gyakori forgatása nyomán a pedagógus még tudatosabbá válik értéktöbbletet teremtő tevékenységében, a gyermek pedig önfeledten, nagyobb örömmel vesz részt abban a szemlélődéssel, elmélkedéssel teli tapasztalatgyűjtésben, amelynek a neve: játék.

Elismerés illeti **Szabó László** arculattervezőt és **Csutor Béla** kiadóigazgatót a Szóra készítő című kézikönyv igényes elkészítéséért és lelkiismeretes megjelentetéséért.